

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), DECEMBER 27, 1943

STEVILKA (NUMBER) 301

Antifašistični svet pozdravlja jugoslovanske brate v Ameriki

Intercontinent News Service je prejela pred nekaj dnevi brezlično sporočilo oddaje radija Svobodna Jugoslavija, v katerem so podani jugoslovanski pozdravi prezidja Anti-fašističnega sveta za osvobodjenje Jugoslavije. Pozdravno sporočilo se glasi:

"Protifašistični svet za narodno osvobodjenje Jugoslavije, vam pošilja pozdrave iz vaše rodne zemlje. Vaša domovina pozdravlja svoje sinove, ki je niso nikdar pozabili in so se spomnili v najkritičnejši uri njene zgodovine.

"Pozdravljamo vas z izrazi prijateljstva, z besedo bratske vzajemnosti in hvaležnosti za sodelovanje in podporo, ki ste jo nudili našemu ljudstvu v njegovi osvobodilni borbi proti fašističnim vpadnikom in proti četničnim plačancem ter Ustašem.

"Proti-fašistični svet za narodno osvobodjenje Jugoslavije ki je bil osnovan in izvoljen na

bojnem polju, je telo, ki predstavlja borbo za popolno osvobodjenje Jugoslavije. Zborovalo je na osvobodjeni zemlji Jugoslavije ter sprejelo določbe in sklepe v smislu časa in razmer ter vam tozadevno želi dati vedeti, da ste lahko ponosni na svojo staro domovino pred vsem svetom. Mi bomo nadaljevali z našo borbo za bratstvo ter osvobodjenje z še večjo energijo in vztrajnostjo.

"Pričakujemo, da bomo deležni tudi v bodoče še obsejnejše pomoči in podpore v besedah in dejanjih. Visoko cenimo vašo prijateljsko in bratsko podporo.

"Vaša stara domovina ostaja neomahljivo zvesta v svoji borbi ter bo prisilila vse one, ki delujejo proti njej, vse domače agente fašizma in nečedno kliko izdajalcev, ki predstavljajo Dražo Mihajlovića v naši deželi, da bodo umolknil.

"Smrt fašizmu! Svoboda ljudstvu!"

DRUŠTVENE ODBORNICE

Društvo Slovenske Sokolice, št. 442 S. N. P. J. je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnice za prihodnje leto: Predsednica Josephine Lach, podpredsednica Frances Legat, tajnica Julia Zerovnik, blagajničarka Ivanka Shiffrer, zapisničarka Cecilia Subelj, nadzornice: Augusta Frančeskin, Slavka Božeglav in Mary Somrak; zdravniška Dr. F. J. Kern in Dr. Carl Rotter, zastopnica za delniško sejo Ivanka Shiffrer, zastopnica za Klub društev S. N. D. Mary Somrak, za Clevelandsko federacijo SNPJ Julia Zerovnik, za podr. št. 2 JPO, SS Josephine Lach, za SANS Frances Legat in Jennie Franković, za farmo S. N. P. J. Cecilia Subelj in Frances Legat. Društvo tudi podpira sledeče ustanove: JPO, SS, SANS, Čitalnico SND, Slovensko šolo SND in druge kulturne ustanove.

Društvo Collinwoodske Slovence št. 22 S. D. Z. je na svoji letni seji izvolilo sledeči odbor za leto 1944: Predsednica Fanny Brezovar, podpredsednica Gertrude Bokal, tajnica Rose Simenc, 799 E. 155 St., blagajničarka Pauline Mausar, zapisničarka Rose Mickovich, nadzornice: Filomena Sedej, Josephine Bernot in Mary Jerman, zastavonoša Mary Maloverh, zdravnik: Dr. Skur in Dr. Opaskar, zastopnice za Slovdom na Holmes Ave. Fanny Brezovar in Pauline Mausar, za Slov. del. dom na Waterloo Rd. Gertrude Bokal, za JPO, SS in SANS Mary Urek in Julia Makuc.

BOLEZEN
Ze šest tednov se nahaja na bolniški postelji poznani trgovec, Mr. Anton Gubanc, 16725 Waterloo Rd. Prijatelji ga lahko obiščejo na omenjenem naslovu, mi mu pa želimo, da bi se mu ljubo zdravje čim prej povrnilo!

KLUB "LJUBLJANA"
Glavna seja kluba "Ljubljana" se vrši v torek, 28. decembra ob 8. uri zvečer v društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je prošeno, da upošteva to naznanilo, ker se ne bo posebej z dopisnicami vabilo. Vršile se bodo volitve odbora za prihodnje leto in reševalo druge važne zadeve.

POZDRAVI
Iz New Canaan, Conn., pošilja najlepše pozdrave in vosečila za praznike M. in L. Margon, ki imata tu v Clevelandu mnogo znancev in prijateljev.

IZ BOLNISNICE
Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom poznana Mrs. Frances Gorjanc, stanujoča na 19314 Arrowhead Ave., kjer jo prijateljice in znanci lahko obiščejo.

Eisenhower bo poveljnik armade, ki invadira Evropo

Predsednik je odkril izbero ameriškega generala v božičnem radijskem govoru

HYDE PARK, N. Y., 24. decembra. — Predsednik Roosevelt je v svojem radijskem božičnem govoru, ki je bil naslovljen na ves ameriški narod doma in na ameriške oborožene sile širom sveta, odkril, da je bil gen. Dwight D. Eisenhower izbran za vrhovnega poveljnika vseh zaveznških sil, ki bodo odprle drugo fronto, oziroma napad na "Hitlerjevo trdnjavo" v zapadni Evropi.

Tako bo gen. Eisenhower, ki je sedaj poveljnik zaveznških sil v Sredozemlju, stal na čelu ameriškim in britskim silam invazije zapadne Evrope preko vseh poti od skrajnega severa do juga.

Predsednik je rekel, da bo ta akcija dovršila obkoljenje Nemčije. Mesto gen. Eisenhowerja kot vrhovni poveljnik vojaških operacij bo zavel britski general Sir Henry Maitland Wilson, ki se sedaj nahaja v Egiptu kot poveljnik zaveznških sil na Bliznjem vzhodu. Vrhovno poveljstvo zaveznških sil v Italiji prevzame britski general Sir Harold Alexander.

Zavezniki zbili 30 japonskih letal nad Rabaulom

Zadnje poročilo: Amerikanci so obnovili napad na Rabaul, poročila gen. MacArthur, in so v zadnjem napadu zbili najmanj 71 japonskih letal, možno pa je, da celo 90.

Zaveznška zračna sila je zadnje dni zopet udarila na japonsko bazo v Rabaulu ter je v 50-tonskem napadu zbila 30 japonskih letal, medtem ko Japonci, zavedajoč se rastoče nevarnosti za svoje pozicije stopnjema večajo svojo zračno aktivnost v obrambo Rabaula in svojih baz na Marshall otokih, kakor tudi napade na ameriške instalacije na Gilbert otokih.

Neko poročilo iz Tokija tudi ustvarja vtis, da so se ameriške sile izkrcale v okolici rtiča Gloucester na otoku Nova Britanija, nasproti prvotnega invazijskega oporišča pri Arawi, ki se sedaj nahaja v ameriških rokah.

Tokijo poročila, da je zavezniška sila, ki je napadla Rabaul, štela 135 letal, in da je bilo 53 sestreljenih v napadu. Nedeljski komunikacij gen. MacArthurja pa pravi, da so Amerikanci izgubili samo štiri letala.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

SILEN UDAREC ZADAN NEMŠKI MORSKI SILI

Bojna ladja 'Scharnhorst' potopljena v Arktičnem morju, ko je napadla konvoj v Rusijo

LONDON, 26. decembra. — Britska admiralijska je danes naznanila, da je bila blizu rtiča North v Arktičnem morju potopljena nemška 26.000-tonska bojna ladja "Scharnhorst", ko je napadla zavezniški konvoj, ki je bil na poti v Rusijo. Tako je našla svoj konec bojna ladja, o kateri je bilo ponovno poročano, da je bila v spopadih z britsko mornarico poškodovana.

"Izguba "Scharnhorsta" je bila priznana tudi od neke nemške radijske oddaje iz Berlina, ki je poročala, da je bojna ladja šla na dno morja "po junaškem boju" v katerem je porabila vso svojo municijo.

Izguba "Scharnhorsta", ki je bila najmodernejša nemška bojna ladja, zgrajena leta 1939, je strahovit udarec za nemško silo na morju. Na njenem krovu je bilo devet 11-palčnih topov, in njena posadka je morala šteti 1.461 mož.

ALARM ZA ZRAČNI NAPAD V NEW YORKU

Na božični dan je bil New York alarmiran, da naj bo pripravljen za možnost sovražnega zračnega napada. To je bilo očividno napravljeno, da se prepreči nepripravljenost, ako bi Nemci praznike porabili za nepričakovani napad, ko so se razširile govorice, da tak napad u te ne biti vzprijorjen. Toda kmalu po objavi tozadevnega naznanila je bil alarm prekljcan.

Kultura

PEVSKI ZBOR "JADRAN"

Jutri se vrši vaja pevskega zbora "Jadrana" in tudi seja za priprave za silvestrovo zabavo. Članstvo je vabljeno, da je polnoštevilno navzoče in točno ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

NOV PORTRET MARŠALA TITA

Maršal Tito, vrhovni poveljnik Osvobodilne vojske jugoslovanskih ljudstev in partizanskih odredov ter predsednik jugoslovanske narodne obrambne komisije na svojem glavnem stanu v bosanskom mestu Jajce, ko stoji za portret, ki ga izdeluje znameniti zagrebški kipar Antun Augustinčić, ki je član jugoslovanske narodne vlade.

To sliko so prinesli iz Jugoslavije v Kairo zavezniški častniki in je dospela v Zedinjene države potom Acme žičnega prenosa. Klišej je preskrbel Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev, 1010 Park Ave., New York City.

Roosevelt bo posredoval v rusko-poljskem sporu?

LONDON, 26. decembra. — Iz zanesljivih virov se javlja, da se nahaja na poti v Ameriko poljski premijer Stanislaw Mikolajczyk v svrhu posvetoovanja s predsednikom Rooseveltom, katerega se utečna prositi, da posreduje v sporu med Rusijo in Poljsko.

Načelnik poljske zamejne vlade je baje odpotoval v Ameriko, potem ko mu je angleški zunanji minister Eden dal polno poročilo o teheranski konferenci in povedal, pod kakšnimi pogoji je Rusija pripravljena zopet upostaviti diplomatske stike s poljsko ubežno vlado v Londonu.

Vzrok za prelom odnosajev

Rusija je pretrgala odnose s Poljsko prošlega aprila, ko se je poljska vlada obrnila na Mednarodni rdeči križ s pozivom, da preišče trditve Nemčije, da so Rusi pred vstopom Sovjetske unije v vojno blizu Smoljenska usmrtili deset tisoč poljskih oficirjev, ki so se nahajali v ruskem ujetništvu.

Predsednik Roosevelt je prošli petek v radijskem govoru izjavil, da je teheranska konferenca preskrbel, da ne bo med Ameriko, Anglijo in Rusijo prišlo do nobenih razlik, katerih bi se ne moglo rešiti.

Dvoje tolmačenj

Londonški "Times" je v zvezi z odhodom poljskega premijerja v Ameriko izjavil, da znamenja kažejo, da izravnavo poljskega problema ne bo šla tako gladko kot se je upalo v nekaterih krogih. List "Sunday Dispatch" pa je prerokoval, da se bo Poljska kmalu pridružila sovjetsko - češkoslovaškemu prijateljskemu paktu, ki je bil podpisan v Moskvi 12. decembra.

ASESMENT

Člani društva Naprej št. 5, SNPJ, ki še niso plačali asesmenta za to mesec, lahko to store nocoj ali pa jutri večer od 7. do 8. ure v društvenem uradu, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., čez dan pa v uradu g. August Kollander, v S. N. D., 6419 St. Clair Ave. Storitve vašo dolžnost in ostanite dobro stoječi člani.

RUSI SO VRGLI NEMCE PRED KIJEVOM 25 MILJ NAZAJ

Naciji pognani v beg na 50-miljski fronti; 15 tisoč Nemcev ubitih v obnovljeni ruski ofenzivi

MOSKVA, 27. decembra. — Rusi so na kijevski fronti zopet na ofenzivi. Danes zgodaj zjutraj je bilo tukaj naznanjeno, da je prva ukrajinska armada vrgla Nemce 25 milj nazaj na 50 milj dolgi fronti, potem ko je pobila 15 tisoč Nemcev in poglala v beg 10 nemških divizij, katere je Hitler vrgel v boj v obupnem poizkusu, da bi zopet prišel v posest Kijeva. S to veliko zmago so se Rusi približali Zitomiru in kmalu jim bo zopet odprta pot proti Poljski.

Na severu je bila danes sovjetska prva armada samo še osem milj oddaljena od Vitebska, kjer so nemške čete skoro odrezane od zaledja in so prerezane domala vse komunikacijske črte za dobavo materijala ali umik.

Rusi zasedli 200 krajev

Na ledenih planotah v bližini Vitebska je padlo 3.600 Nemcev, kar pomeni, da so naciji v teku zadnjih treh dni na ruski

fronti izgubili nad 20 tisoč mož. V ofenzivi proti Zitomiru so Rusi zasedli nad 150 vasi in trgov, medtem ko so na fronti pri Vitebsku Nemcem iztrgali 60 naseljenih krajev.

Nemci priznavajo poraze

Poročilo nemške komande, ki je bilo objavljeno v Berlinu, indirektno priznava nevarnost, v kateri se nahajajo Nemci tako pred Zitomiro kot pri Vitebsku kot rezultat velike ruske zimske ofenzive, ki se nevdružno vali naprej.

Obnovitev ruske ofenzive na kijevski fronti, kamor je Hitler vrgel svoje najboljše mehanizirane sile in na tisoče tankov, je najbolj osupljiv razvoj na celi ruski fronti. Kot izgleda, Rusi sedaj ogrožajo železniško progo med Korostenom in Zitomiro, 85 milj zapadno od Kijeva in 60 milj od poljske meje, dasiravno uradni komunikacij ni odkril pozicij najbolj zapadnih ruskih enic.

Novi grobovi

THOMAS VRŠAJ

V zavodu za onemogle na Franklin Ave., kjer se je nahajal tri leta, je včeraj popoldne preminil Thomas Vršaj, star 76 let. Doma je bil iz vasi Gornje Ponikve, fara Trebnje na Dolenskem, kjer zapušča soprogo Ivano, štiri sinove in hčere. V Ameriki je bival 35 let, ter je svoječasno delal v American Steel and Wire Co. Stanoval je pri družini John Kromar, E. 53 St. St. Clair Ave. Pokojni zapušča tukaj hčer Mrs. Gertrude Snider, 1130 E. 72 St. Pogreb se bo vršil pod vodstvom A. Grdina in sinovi pogrebnega zavoda, v sredo v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

MARY MARKOVIĆ

Za srčno hibo je na svojem domu na 13815 Deise Ave., umrla Mary Marković, rojena Krašovec, stara 52 let. Pokojnica je bila doma iz vasi Podklanc pri Sodražici, odkoder je prišla v Cleveland pred 35. leti. Tukaj zapušča soproga Henry, dva sinova Henry, Pvt. Franka, hčer Josephine in vnuka. Bila je članica društva Janeza Krstnika št. 37 A.B.Z. in podr. št. 25 S. Z. Z. Pogreb se bo vršil v sredo ob 9. uri zjutraj iz Zakrajskega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

LEOPOLD SIMONČIĆ

V soboto zvečer je umrl na svojem domu Leopold Simončić, star 55 let, stanujoč na 676 E. 97 St. Doma je bil iz Ljubljane, odkoder je prišel v Cleveland leta 1907. Zadnjih 22 let je bil zaposlen pri Bingham Co. Tukaj zapušča soprogo Anno, rojeno Divjak, hčer Sylvijo Mayer, vnuko, in tri bratrance Johna, na Carl Ave., Franka na E. 60 St., in Leo na Grovewood Ave. Bil je član društva W. O. W. in Vodnikov venec št. 147 SNPJ. Pogreb se bo vršil iz Zato

krajskega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Čas pogreba še ni določen.

KATARINA GRUBIŠIĆ

V petek večer okrog 11. ure je preminila na svojem domu Katarina Grubišić, rojena Radosović, stara 63 let. Stanovala je na 15210 Saranac Rd. Pokojnica je bila doma iz sela Markopal, na Hrvatskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 37. leti. Tukaj zapušča žalujočega soproga Johna, dve hčeri Anno in Edith, poročeno Vulić, ter sina Pvt. Johna. Bila je članica društva Sloboda št. 235 H.B.Z. in društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb se bo vršil v torek ob 8:15 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Marije in nato na Calvary pokopališče.

MARY GLAVAN

Okrog 3. ure v soboto popoldan je preminila dobro poznana Mary Glavan, rojena Oražem, stara 48 let, ter stanujoča na 828 E. 140 St. Pokojnica je bila doma iz vasi Lipovec, pri Ribnici na Dolenskem. V Ameriki se je nahajala 30 let in je bila članica podr. št. 10 S. Z. Z., pri kateri je bila ustanoviteljica in zelo agilna, ter društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ in Oltarnega društva fare sv. Marije. Tukaj zapušča žalujočega soproga Franka, dve hčeri Molly, poročeno Sweeney, in Angelo, ter tri sinove Edwarda, Corpl. Williama in Josepha, ter vnuka Joseph Sweeney, v stari domovini pa zapušča brata Antona. Pogreb se bo vršil v sredo ob 8:15 v cerkev sv. Marije na Holmes Ave. in nato na Calvary pokopališče.

DENAR NAJDEN

Na veselici v S. D. D. na Waterloo Rd. se je pretekli teden našlo svoto denarja. Kdor ga pogreša, naj se oglasi pri oskrbniku, kjer ga dobi nazaj.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Načrt za bodočo Evropo bo prišel iz vrst evropskih ljudstev samih

Smanuel Grafton, kolumnist za "New York Post," je z dne 21. decembra napisal članek, ki se glasi:

Čudno, ampak de Gaullov pokret, kateremu smo dali le priznanje drugega reda, se bo končno izkazal kot najmočnejša izmed "ubežnih" vladnih agencij.

Poglejte samo, kaj vse smo poizkusili napraviti za jugoslovansko ubežno vlado kralja Petra! Stiskali smo jo k prsom, negovali smo jo kot dete z našim priznanjem, obkolili smo jo z našimi pooblaščenimi diplomatskimi predstavniki, celo pogodbe smo podpisovali z njo.

Ampak navzlic temu diha z veliko težavo. So večeri, ko izgleda, kakor da ne bo dočakala prihodnjega jutra. Pred dvema letoma je bila simbol jugoslovanskega edinstva. Zdaj pa se kar noče posvetiti, in naj jo še tako drgnemo.

Kaj je tista skrivnostna moč, o kateri se zdi, da se roga našim izvoljencem med ubežnimi režimi. Nič drugega kot preprosto ljudstvo Evrope. V Jugoslaviji n. pr. so se za sovražnikovimi linijami organizirali v partizanski pokret. Je to tako široko gibanje, da je v njem prostora za komuniste in duhovnike. S svojo obljubo demokratične federativne jugoslovanske države se je razmahnilo, vlado kralja Petra pa je silno skrčilo, čeprav se je nahajala tisoče milj proč. Jugoslovansko ljudstvo je bilo sposobno prevrniti Petra v Londonu, navzlic temu, da je bilo samo ujeto od Nemcev. Ljudje v Jugoslaviji so navzlic Hitlerju na svoj način obdržali volitve; volili so z borbo, z organizacijo. Preprosti narod Jugoslavije se je izkazal dovolj močan, da prekrži načrte svojih sovražnikov in svojih prijateljev. Sposoben je kontrolirati dogodke v Londonu celo v času, ko se nahaja pod Hitlerjevo peto.

Na podoben način smo tudi objeli in poljubili, negovali in občeodovali grško vlado kralja Jurija. Dali smo ji svoje priznanje; odobrili smo jo s svojimi velikimi pečati, in jo naredili nič manj zakonito kot novčnico angleške državne banke.

Napram temu je ni bilo stvari, ki se je vdela manj zakonita ali bolj slabotna kot je bila opozicija grške vlade kralja Jurija. Le-ta sestoji iz najmanj dveh, morda treh gerilskih gibanj, izstradanih od Nemcev in točasno zapletenih v medsebojne boje. Ampak zato, ker nobeno izmed teh gibanj ne mara, da bi kralj Jurij prišel nazaj, visi zdaj nad Jurjevo glavo enak oblak kot nad Petrovo. Kralj Jurij je moral obljubiti, da se bo po končani vojni pokoril ljudskemu glasovanju, in Anthony Eden je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem sklepom. Sestrskimi grški narod je tudi obdržal neke svojevrstne volitve; in veliki možje imperija se uklanjajo njegovim sklepom.

Šele par mesecev je tega, ko je Winston Churchill v enem svojih govorov izjavil, da je za to, da se oba kralja, Peter in Jurij, zopet vrne na prestol. Držec v vsaki roki enega teh dveh monarhov, ju je visoko dvignil pred očmi vse javnosti. Ampak njegove odločitve so predru-gačili možje na Balkanu, ki niso nikomur poznani in ki ne premorejo niti para spodnjih hlač.

In kar se tiče de Gaulle, ki mu nismo nikoli dali popolnega priznanja, postaja od minute do minute bolj legalen. Kamen, ki so ga zidarji zavrgli, se ni izgubil. To pač vsled tega, ker ga francosko ljudstvo hoče; vzrok je sicer neuraden, moji dragi, ampak končnoveljavnen.

Te podatke podajam zaskrbljenim liberalnim mislecem med nami, ki dregajo drug drugega in tužno vprašujejo: "Kaj, o kaj bomo storili z Evropo?" Evropa je politična ničla, moledujejo, ena sama velika praznosta; je luknja v kolaču moči.

Kar pomirite se, otroci moji. Načrt za Evropo bo pri-

M. Stepanova:

Človeka sem iskala

V zarje tihe so se misli moje zaklenile,
v zvezde jasne so se želje potopile...
Ena sama mi je le ostala:
da človeka v masi ljudstva bi spoznala.

Dan za dnem že hodim sredi žive ceste,
kaj vse videti sem morala! ne veste...
Srečala sem polno čudnih bitij,
a človeka najti-takih pač več ni odkritij!

"Imaš denar?" me vprašal je nekdo.
"In lepo lice, rdeča usta, — imaš vse to?"
"Pač vsega tega nimam," sem dejala
in sredi žive ceste začudena obstala...

"A dušo imam kot vi ljudje bogati,
ki toliko mi nočete podati,
da bi živela tudi jaz ob strani...
Kdo pač vam k plemenitosti pot brani?!"

Mar mislite, da srca revežev so kamen,
ki ne bi ga prežgal krivic skelečih plamen?
O motite se, vi krvniki blagi!
Koraki vaši so pred Nekom silno dragi!"

Razočarana sem utonila v mrak cerkveni...
Kdo pač naj vlije več poguma meni?!
Vseposod človeka sem iskala...
O, kaj za enega bi samega vse dala...!

Urednikova pošta

Silvestrov dan v Euclidu

Euclid, Ohio. — Slovenski društveni dom bo kakor običajno, praznoval starega leta dan, ker na ta dan se bo zaključilo staro leto 1943.

Z veseljem bomo zapustili to leto, ker veliko trpljenja je preživel človeški rod, upamo, da prihodnje leto nam bo dosti olajšalo trpljenje na bojnih poljanah, ker naši sinovi, bratje in očetje, se borijo za svobodo, da jo mi lahko uživamo.

Silvestrov dan bo gotovo velikega pomena za Društveni dom, ker na ta dan bomo sežgali obveznico, ker je popolnoma izplačana. Ta zasluga ne gre samo sedanjemu direktoriju, ampak tudi vsem prejšnjim direktorjem, društvom, delničarjem in posameznim obiskovalcem, ker vsi so prispevali vsak po svoji možnosti, kakor tudi sedanjim oskrbnikom in prejšnjim oskrbnikom, ki se neumorno delovali, da se čim prej izčisti dolg iz narodnega imetja.

Sedanjí direktorij je veliko storil v to smer, ker ima je začetno pot v to smer, da se čim prej izplača, da bodo delničarji lahko rekli, to je naša popolna last, in lahko bodo ponosni na svoj uspeh. Direktorij je vedno imel v mislih društva in delničarje, kadar so bile važne odločitve pred njim in odločeval je po svoji najboljši previdnosti.

Direktorij vabi vse, da pride-mo skupaj na Silvestrov dan, da se razveselimo kolikor nam današnje razmere dopuščajo, veselje ne more biti popolno, ker spomini nam vedno uhajajo k našim ljubim, ki se borijo za naš dobrobit.

Želim vam vsem čitateljem veselo božične praznike in srečno novo leto!

Na svidenje,

Za direktorij,

Matt F. Intihar, preds.

šel iz Evrope. Mi bi ga itak ne mogli iztuhtati. Mar bi bili mi sposobni izmisliti si partizane? Ustvarila jih je Evropa, med tem ko smo mi delali načrte za razne brez-pomembne federacije, itd.

Edina moč, ki jo imamo nad bodočo Evropo, je moč družiti se pravim gibanjem. Kadar se skušamo pridružiti napačnim, se vselej znajdemo brez moči. In jaz sem demokrat take vrste, kajti prepričan sem, da biti demo-krat take vrste je nekaj takega, kar ima bodočnost.

di. Ko so roke umite in nama-zane z glicerinom, si odstrani-mo kožico krog nohtov in sled-njič jih še usvetimo.

Ženske znajo čuvati skrivnosti

Po nalogu načelnika britan-skega letalstva je bilo izmenja-no vse oboje takozvanega taj-nega oddelka, ki daje letalcem skrivna navodila, gesla, spoz-navne znake itd.

Premešeni so bili iz tega od-delka vsi moški, na njih mesto pa so prišle ženske.

Med letalci je ta ukrep vzbudil splošno začudenje in dopis-nik "Daily Maila" je povprašal enega izmed višjih poveljnikov letalstva, kako utemeljuje po-veljstvo ta navidez zelo čudni ukrep. Dobil je naslednji odgo-vor:

"Ženske so po svoji naravi zelo zaprte in iz njih se težje izvabi kako skrivnost kakor iz moških. Res je, da so klepeta-ve, toda povedo zelo malo, dasi mnogo govore. Najbolj klepeta-ve ženske, znajo najbolj skriti svoje skrivnosti za potokom be-sed. Zaradi tega so na glas, da nimajo nikakršne logike in da z njihovimi odgovori človek ne ve kaj početi.

Ženski lahko mirne duše zau-paš skrivnost: ponosna bo na to in je ne bo izdala za nobeno ce-njo. Govorila bo seveda vse mo-goče, samo da bi ne izdala taj-nosti. Nji je celo naravnost pri-jetno, ko vleče za nos človeka, ki bi rad izvedel od nje kaj va-žnega. Moški so v tem pogledu manj zanesljivi. Radi se poba-hajo s svojo važnostjo in na te-melju tega se da iz njih izvleči marsikaj."

Zapisnik

seje SANSa 21. avgusta 1943

(Nadaljevanje)

Kern: (Smatra, da ena bese-da ni tolike važnosti. Govori-glede odsotnosti župana Lau-scheta pri kosilu.—Kuhel po-jasni, čemu se Lausche ni ude-ležil.)

Kristan: Da boste vedeli ko-liko važnosti polagajo Srbi in Hrvati besedi "partizani," naj omenim, da sem že na seji pred-lagal kompromis, ko sem uvidel, da bo Zalar glasoval proti tisti točki. Vsa delegacija je bila proti spremembi. (Na vpraša-nje, ki ga je stavila sestra Pris-land glede bolgarske in mace-donske reprezentacije, pojasni,

da je vsaka teh skupin imela po enega delegata, za bodoče se-je pa bodo upravičeni do sedem vsaka, kot ostale narodne sku-pine.)

Zalar: Jaz gospoda Adamiča visoko spoštujem in ves sloven-ski narod mu mora biti hvale-žen za vse, kar je že storil v njegovo korist. Njegovo delo je velevažno in nikoli bi SANS ne dosegel tega, kar smo storili v teh mesecih, ako bi ne imeli na strani Adamiča. S tem pa še ni rečeno, da se povsem strin-jem z vsem, kar je on napisal v nekaterih knjigah. In če Ada-miču pojasnimo težave, v kate-rih se bi SANS nahajal brez popravka omenjene točke, bo gotovo pristal na sugeriran po-pravek. Pri vseh sejah, kjer sem sodeloval, smo bili vsi kot ena sama družina in še nikoli bi bi-la izrečena besedica, ki bi le najmanj žalila enega ali druge-ga. Prosim in apeliram, da vpli-vamo na njega in omenjeno spremembo izposlušamo.

Kristan: Adamič kot pred-sednik Združenega odbora sam ne more ničesar storiti. Toda, ako ga hočete prepričati o po-trebi za spremembo, tedaj se naj apelira na njega. Dokler pa ne dobimo odgovora, se naj glasovanje suspendira.

Sledi splošna razprava o predmetu. Kern in Oman ne vi-dita nobenega vzroka, čemu bi ne bi vprašali predsednika za spremembo. Vsaj se strinjamo z odborom in ga ne zavračamo.

—Kristan meni, da bi mi lahko celo resolucijo priobčili v listih s komentarjem, da SANS želi spremembo v nekaterih točkah in izrazih. Vsekakor pa je po-trebnost javnosti poučiti in ji dati potrebna pojasnila, zla-sti na shodih. O zadevi nadalje razpravljajo Zalar, Cankar, Kern, Prislantova, Zupančiče-va, Krista nin Oman, ki je mne-nja, da je polovica poročil iz stare domovine nezanesljivih, nekaj pa mora biti resnice. Če so pa dokazi, da so te novice la-ž, tedaj bo pa verjel. Zupančiče-va meni, da se izjava odbori kot je bila predložena, ljudje se pa naj poučijo.

Brat Zalar predlaga, da se glasovanje o sprejemu izjave opusti, dokler ne napravi SANS stika z Adamičem in to naj na-pravi predsednik ali pa pomož-ni tajnik.

Brat Zaitz meni, da je po-letno najprej soglasiti se. Ško-da, da ni Adamiča na tej seji, kajti, ker je zelo strpen in po-lagal kompromis, ko sem uvidel, da bo Zalar glasoval proti tisti točki. Vsa delegacija je bila proti spremembi. (Na vpraša-nje, ki ga je stavila sestra Pris-land glede bolgarske in mace-donske reprezentacije, pojasni,

drugo. Ni dolgo tega, ko so šte-li Mihajloviča za takega hero-ja kot McArthurja ali Timo-šenka; ko se je pa Mihajlovič zameril Moskvi, so ga njegovi prejšnji oboževalci obtožili za izdajalca. Toda gotovo so po-ta tudi za kompromis glede izjave. Če je bil izhod za skupen kon-gres, tedaj je tudi pot za Zdu-ženi odbor. Če resnično želimo delati skupaj, tedaj se bo našla pot. Škoda je, da je Ameriška Domovina ta novi odbor že de-nucirala. To mu bo škodilo.

Kristan izjavlja, da je bil vedno za skupnost in je še se-daj. Naš SANS ni nobena stran-ka, kljub temu, da so v njemu razne stranke. Pomagajmo skupno rešiti našo Slovenijo in zgraditi novo Jugoslavijo, pred-vsem, ako bodo vključene še dru-ga balkanske države. Pokozalo se je, da so tukaj skupine, ki bi lahko skupaj delovale za sku-pen cilj. In ta skupnost je še vedno enake važnosti kot prej. Obvarovati pa moramo Združe-ni odbor, drugače so naše pri-like za Združeno Slovenijo ja-ko majhne. Ohraniti moramo celoto obeh—SANSa in Zduže-nega odbora. Rečeno je bilo, da gre le za eno "besedo," toda te-mu ni tako. Izraz "partizani" ni samo beseda, temveč ime—torej ideja. Oni sami so si nadali to ime, mi bi jim ga pa radi urad-no odvzeli.

Oman: Meni gre le za besedo "partizani." Ta se naj odstrani, da ne bo nevelje od katoliških Slovencev, pa bo vse v redu.

Kristan: Mi ne moremo spre-jeti popravljenе resolucije in tako v listih priobčiti. Drugi li-sti so ali pa bodo priobčili ori-ginalno.

Zaitz: Vesti niso zanesljive, ne o 200.000 bojevnikih, ki jih baje ima Mihajlovič neke v srbskih gorah, niti ne o 10.000 partizanih, ki so baje udli v Italijo. Izhod za izjavo je ta, da vsi glasujemo za resolucijo kot je predložena. Delegati pa bodo morali v listih pojasnje-vati, čemu je bila sprejeta spor-na točka. Ker se naše zastopstvo poveča za dva delegata, bo v bo-dodnje lažje delati v smislu prin-cipov, za katere se vsi strinja-mo. V teh kritičnih časih pa ni-kakor ne moremo dopustiti, da bi se kateri odbor razbil.

Cankar: Komentar na koncu izjave bi lahko kril vsa sporna vprašanja.

Oman: Če ni drugače, lahko stavimo pogoj, da partizane podpremo, če se bodo res po-kazali za zaupne.

Kuhel: SANS seveda lahko napravi svoje zaključke glede izjave, toda izjave same ne more spremeniti brez sporazuma z ostalimi delegati Združenega odbora.

Zalar: Če sprejmete izjavo tako kot je bila predložena, te-daj moram izstopiti iz SANSa kot odbornik. Ljudje še niso na jasnem glede odpora v stari do-movini, so še "na fencu," radi tega jih e treba najprej pod-učiti, ne pa razdražiti. Sma-tram, da je moj predlog najbolj na mestu.

Oman: Saj smo vsi za parti-zane, toda, da rešimo SANS in ohranimo slogo med narodom, jih imenujmo "gerilce." Med tem pa dajmo ljudem podučiti. Podpiram predlog brata Zalar-ja, da tajnik priše Adamič.

Kristan: Preje prečitana iz-java se naj smatra za predlog, h kateremu dostavljam svoj apel, da nesoglasujoči odbornik ne bi delali neprilik.

(Dalje prihodnjice)

GOOD WAY TO BLOW UP THE HOUSE, TOO!

CIGANKA

POVEST IZ
DOMAČIH
HRIBOV

Predstavniki:

Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

Ko je Pavla poprašala gospodinjo, kaj naj počne s tili-
kim denarjem, jo je ta peljala
k šivilji, da ji pomeji obleko, in
je izbrala lepo temnomodro bla-
go. Osem dni potem je bila oble-
ka že gotova in na Križevu jo je
prvič oblekla. Prav lepo se ji je
podala: srebrna verižica, ki si
jo je na Ravnično željo obesila
okoli vratu, se je na modrem
blagu čudovito lesketala. Dekle
je imelo tem večje veselje, ker
je bila to prva obleka, ki si jo
je kupila za svoj denar. Sukala
se je sem in tja in se skrivaj
ozirala v ogledalo. Ko je segla
v žep, je našla v njem dva bela
robca in — usnjeno denarnico, v
njej pa prav toliko, kolikor je
dala za obleko. Gospodinja se
je smejala, ko je videla dekle-
tov začuden in prestrašen
obraz, ter je menila:

“V novi obleki mora biti ve-
dno tudi kaj denarja. Le hrani
ga in varčena bodi! Tudi denar-
ja je človek lahko vesel.”

Še preden se je utegnila iz-
ogniti, ji je Pavla zagrabila ro-
ko in jo goreče poljubila.

Varčena je Pavla že hotela bi-
ti; ampak enkrat bi bila le ra-
da kaj za svoj denar kupila.
Ali bi ne napravila svoji ljubi
Kristini kakega veselja? S čim
pač? Sama si je namislila in ji
je kupila sivkast napol svilen
predpasnik. Kristina ga je bila
tako vesela, da so jo solze obli-
le. Še večje je bilo veselje Ur-
skino; tej je kupila pisano ruto.

Prve dni junija sta prišla na
Ravne dva madžarska lesna tr-
govca, ki sta se z gospodarjem
delj časa pogajala za neki les
in sta po vsej sili hotela, da
Ravnjak popusti. Ko je ta sto-
pil iz hiše, da se s svojim ma-
jarjem zaradi tega pomeni, sta
se Madžara potihoma pogovar-
jala po madžarsko. Pavla je bi-
la v sobi, kjer je v kotu ravna-
la perilo; pa se je delj zadržala,
kakor bi bilo potrebno. Po-
tem je odhitela in šla gospodar-
ja iskati. Našla ga je v sadov-
njaku.

“Franc,” je zašepetala in sto-
pila tesno k njemu, “pazite, da
vas ne ogoljufata! Madžara ni-
sta poštena.”

“Kdo to pravi?” je dejal od-
urno.

“Sama sem čula, ko sta rekla,
da je to malo, kar zahtevate za
les, in če se jima posreči, da še
kaj zblijeta, bo to imenitna kup-
čija.”

“Govorila sta vendar po mad-
žarsko ali po nemško!”

“Po madžarsko, drugače bi ne
bila govorila v pričo mene.”

“Kaj, ali razumeš po mad-
žarsko?” jo je vprašal napol
posmehljivo, napol radovedno.

“Da, da,” je odvrnilo dekle,
“znam malo, razumem pa vse.”

“Kje si se naučila?”

“Saj sem bila na Madžar-
skem.”

“Kje pa?”

“V Veliki Kaniži, v Monostru,
v Sombathelju.”

“Pa po nemško tudi znaš?”

“Po nemško pa znam. Po hr-
vaško tudi.”

Pavla je povedala to tako, da
se je videlo, kako ji dobro de,
da se lahko pred kom postavi.
Tudi Ravnjak je znal nemški in
hrvaški, tudi nekaj malega po
madžarsko je znal. Zato je Pav-
lo kar preizkusil in hitro uvi-
del, da ga dekle daleč prekaša
in da se res sme postaviti. Ne-
kaj časa jo je gledal, kakor da
jo prvič vidi, in se ji mogel na-
čuditi. Potem se je spomnil
Madžarov in se urno vrnil k
njima. Postavil jima je zdaj
tako visoko ceno, da se je kup-
takov razbil.

Deset dni nato je bil Ravnjak
s posli zgoraj pod gozdom;
spravljali so stelo. Pavla je
delala tik pri lesi. Nenadoma pa
je prišla vsa iz sebe na trav-
nik h gospodarju, ki je prav-
kar odkopal neke korenike,
se oklenila njegove roke in tre-
soča se od strahu zakricala:

“Pomagajte mi! Branite me!
Spet je tu.”

“Kdo pa za božjo voljo?” je
vprašal Ravnjak.

“Baša — Mirko — strašni!”

“Kdo je to?”

“Poglavar ciganov. Vloviti me
hoče in potem me bo ubil.”

“Vloviti? To si bo premislil.
Če le poskusi kaj hudega, mu
zdobim kosti.”

Otresel se je dekleta in poslal
dva hlapca v gozd, naj pogle-
data in naj, če moreta, potepu-
ha primeta. Precej časa je mi-
nilo, preden sta se vrnila; de-
jala sta, da ni o kakem ciganu
ne duha ne sluha in da se je
moralo Pavli sanjati. Dekle pa
je zadrževalo:

“Ne, ne, videla sem ga. Ka-
kor kaki zver, tako so se mu
bleščale oči, ko je prežal v gr-
movju. Na prvi pogled sem ga
spoznala.”

Vse dopoldan se je držala
Pavla gospodarja in se ni gani-
la iz njegove bližine. Venomer
se je ozirala proti gozdu in bila

Allied bombing of fortress Europe accelerates as American heavy
bombers based in British Isles attack targets in Nazi-occupied Nor-
way and airbases in Greece after raiding Sofia, Bulgarian capital.
Four-motored Liberators and twin-motored Mitchells blasted the Eleu-
sis and Kalamaki airfields in Athens in support of British and Italian
troops battling the Germans in the Dodecanese Islands.

voja v strahu. — Enkrat ji je
dejal Ravnjak:
“Pomiri se, Pavla, in ne boj
se! Jaz te bom branil; nič se ti
ne more zgoditi. Dokler si na-
ša, ti ne sme nihče kaj storiti.”
“Vse žive dni ostanem vaša,”
je dekle s solzami reklo; “rajši
umrem, ko da bi morala z Ra-
ven.”

Dva dni potem je obiskala
Jerca Ravne in povedala, da so
orožniki tistega cigana prijeli
in zaprli; na čuden način pa,
ki ga nihče ni mogel pojasniti,
je ponoči ušel in izginil, ko da
se je v zemljo udrl.

IV.

Bil je lep, topel večer v ju-
niju. Vrhovi so se žareli v son-
cu, v dolinah je bil že mrak.
Pičel streljal od Osoj, tam pri
osojškem križu, sta stala dva
moža. Prvi je bil Martin Osoj-
nik, osojski gospodar široko
plečat mož blizu šestdesetih let,
z dolgo častitljivo brado, z očmi
pa bodečimi in čudno prežeci-
mi. Drugi je bil za kakih deset
petnajst let mlajši, z rdečimi

lasmi in tudi po surovem licu
rdeče kosmat, z ušesi, ki so mu
štrlela od glave kakor risu, in
za dobro glavo manjši od Osoj-
nika. Ime mu je bilo Silvester.
Videz je bil, da sta se moža
pravkar srečala, kajti Osojnik
je s svojim godrnjavim basom
vprašal:

“Odkod te je prineslo in kaj
iščeš na Bistrici?”

“Preveč sprašuješ,” je odvr-
nil Lisjak drzno: “na drugo ti
bom odgovoril. Služit bi rad šel
kam, ker mi manjka drobiža.
Vse žepce mi obrni, še pare ne
najdeš!”

“Služit — hm! Moral mi boš
že na prvo tudi odgovoriti, da
vem, kje si zdaj služil.”

(Dalje prihodnje)

Mesto Baku

Ko se človek pripelje čez Ka-
spiško morje v Rusijo, misli, da
bo prišel v veliko mesto, kakrš-
na so sredozemska mesta. Toda
takoji vidi, da je prišel v skoraj
prazno pristanišče, ki se raz-
prostira na robu velikega mesta
ki je brez vsakršnega rastlin-
stva. Saj tu ne morejo rasti
drevesa, ki jih z veliko muko
gojijo na zemlji, katero so pri-
nesli od daleč za majhne parke.
Zemlja v Bakuju je tako vsa
polna petroleja, da zamori sle-
herno bilko. Nebo, ki je sicer o-
krog in okrog modro, je pokri-
to z večnim dimom. Nad tistim
delom mesta, kjer so čistilnice
ali rafinerije, se vali dim, tako
da človek misli, da je kje velik
požar, čigar plamenov ni moči
nikoli videti.

Velikanska morská gladina,
ki je polna sonca, dobro dene
človeku. A nikar se naj nihče

Oglašajte v ---
Enakopravnosti

ne približa Baku z vlakom, ki
se pripelje iz Moskve, zakaj to
je isto, kakor da bi zašel v pu-
ščavo. Okolica mesta je neke
vrste puščinja, ki na njej ne ra-
ste ničesar razen neke trave, ki
jo uživajo kamele.

Ta puščinja je daleč naokoli
pokrita z umazanim močvirjem,
na drugi strani je morje in v o-
zadju divje in strmo gorovje.
v ozadju so sesalke za nafto.

Bolj in bolj ti udarja v nos
smrad po petroleju. Vendar pa
živi blizu tega, z nafto prenaši-
čenega ozemlja, v prestolnici
petroleja okrog milijon ljudi, ki
se, govoreč o Bakuju, ponosno
trkajo na prsi, češ: “Moja do-
movina”.

Vendar se temu ni treba čudi-
ti, zakaj ti ljudje imajo pre-
vsem dosti godbe in pa krasne
tope noči, mimo tega pa je še
drug Baku, pestra skupina sta-
rih hiš. Na vrhu obronka, ki
je precej lepa stavba v arab-
skem slogu. Sežidana je bila v
15. stoletju in je z vasjo zveza-
na s podzemskim hodnikom, ki
je dolg 25 km. Okrog tega gra-
du se razprostira stara turško-
perzijska vas z ozkimi vijuga-
stimi ulicami in s hišami, ki i-
majo ravne strehe in široke bal-
kone.

Dalje se razprostira staro me-
sto, ki je bilo sežidano v dobi
carjev, in še dalje novi del me-
sta, kjer je toliko rdečih za-
stav in izveskov, da človeka
kar oči bolijo. Ta del mesta je
sežidan na obronkih in se raz-
prostira prav do “gozda” sesalk
za nafto.

Podnevi ti je lahko spoznati
vse tri dele mesta, a noč izenači
vse v tej čudni in vročerkvni
prestonici. Zakaj, čim se na ne-
bu prikažejo prve zvezde, se ves
Baku zablesli v električni raz-
svetljavi in z vseh teras in hiš
zadoni godba. Množice se kar
tarejo po raznih barih in gosti-
lah in uživajo godbo in pijačo.
Človek bi dejal, da zemlja o-
krog Bakuja še ni dobila svoje
dokončne oblike. V poslednjih
devetih stoletjih se je morská
obala znižala, pa se je spet
dvignila za nekaj metrov. Ved-
no nastajajo in izginjajo otoki.
O nekem otoku pravijo, da ni-
ma več ko 50 let.

Izvirni nafto so ob morskí oba-
li, 60 km od mesta. Nekoč so
bili ob obali studenci, kjer je
bila voda pomešana z nafto.
Zdaj je vse to izkoriščeno, in da
bi dobili ljudje, še več nafte,
so vsa k dan skušali odriniti
morje. Da bi šlo to delo hitreje
od rok, so vrtali kar v odprtem
morju v zemljo, dve sto metrov

daleč od brega. Človek stopa
za tujca. Vsi ti neštevilni robo-
ti stoje na svojih črnih nogah,
enakomerno udarjajo in se tre-
sejo po vsem truplu. Pod nad-
zorstvom nekoliko ljudi, s pri-
bližno 10 tisoč lesenih in jekle-
nih robotov črpajo “črno zlato”

iz zemlje, kjer ne živijo ne ptiči
ne rastline. Ti maloštevilni lju-
dje imajo poseben obraz, ves
strog je in neobčuten. Na uli-
cah jim sonce še daje živ izraz.
Zemlja daje vsak dan svoje
bogastvo. Skoraj vsa proizvod-
nja nafte Sovjetske Unije, to je
okrog 30 milijonov ton, prihaja
iz tega kota zemlje, ki je odda-
ljen okrog 150 km od perzijske
meje. Poglavitno bogastvo Ru-
dugajo in povešajo svoje je-
sije leži tako rekoč na pragu
klene roke. Čudovit je ta prizor
Perzije.

POTREBUJEMO RAZ- NAŠALCE LISTA!

V zadnjem času ima uprava Enakopravnosti ve-
like težave v zvezi z raznašanjem lista na dom na-
ročnikov, ker je čedalje težje dobiti zanesljive dečke
za opravljanje tega posla. Svoj čas je bila velikanska
tekma, kdo bo dobil posel raznašalca, kajti staršem
je bilo na tem, da otroci kaj zaslužijo, dočim je da-
nes položaj ravno obraten; denarja je povsod dovolj
in za postranski zaslužek je malokomu kaj mar.

Posledica tega je, da raznašanje lista trpi in da
naročniki ne dobivajo lista tako redno kot bi ga mo-
rali. Dečki so “samostojni” in kar na lepem odpove-
do, in ker ni mogoče drugega kar s kljuko sneti, vi,
ki ste naročnik, dotični dan ne prejmete lista.

Na naročnike, oziroma starše, ki imajo dečke, ki
bi prevzeli posel raznašalcev in bi ga tudi vestno vr-
šili, tem potom apeliramo, da nam javijo imena in
naslove, tako da bomo v slučaju nepričakovanih od-
povedi mogli vrzel takoj zamašiti in da postrežba
naročnikom ne bo trpela. Obenem prosimo naročni-
ke, katerim je list dostavljan na dom, da so potrpež-
ljivi, kajti vedeti morajo, da kakor povsod drugod,
tako so tudi upravi pri lista vojne razmere prinesle
vse polno problemov in težkoč.

Prijazno vas torej prosimo, da sodelujete z na-
mi in da nam greste na roko, v teh kritičnih razme-
rah. Ako mogoče, zglosite se osebno v uradu lista ali
pa pokličete telefonično, Henderson 5311, za col-
linwoodsko okrožje, pa lahko stopite v stiko z našim
zastopnikom Mr. John Steblajem, 1143 E. 169 St.,
telefon IVanhoe 4680.

UNITED NATIONS FACTS

GUERRILLAS FIGHTING IN
OCCUPIED YUGOSLAVIA
USE WEAPONS PRODUCED
IN THE UNITED STATES,
TRANSPORTED TO AFRICA
BY NORWEGIAN SHIPS
MANNED BY VETCH CREWS,
PARACHUTED TO YUGOSLAV
SOIL BY BRITISH PLANES

FIJI COMMANDOS
TRAINED BY NEW ZEALAND OFFICERS,
USING AUSTRALIAN GUNS, ARE
FIGHTING THE JAPS UNDER ADMIRAL
HALSLEY OF THE UNITED STATES

MORE THAN 20,000,000 POUNDS
IN THE OCCUPIED COUNTRIES
RISK DEATH EACH DAY TO LISTEN
TO THE RADIO BROADCASTS
FROM BRITAIN (IN 27 LANGUAGES)

“Back The Attack!”

“We Are Buying War Bonds—Are You?”

Part of Sgt. Edward Straube's
left foot was shot away at Ferry-
ville, near Bizerte, North Africa.
At Halloran General Hospital,
Staten Island, N. Y., they are
building up his foot again. Sgt.
Straube, from Perth Amboy, N.
J., buys War Bonds regularly.

Sgt. Bernard Rello, 22, of New
York, was wounded by snipers dur-
ing the Sicilian campaign. His
grandparents live in Naples, and
he has a brother in the army.
Both buy War Bonds regularly.
Do you do as much?

Technician 5th Grade John A.
Wisniewski, 25, of Door, Mich.,
lost his right eye, three fingers
and suffered chest wounds from
shrapnel in the fight to capture
Tunis. He is now recovering at
Halloran and is a regular War
Bond purchaser.

Pvt. Bernard Heldmann's left
leg will be two inches shorter
when he is discharged from Hal-
loran. He was wounded by a Ger-
man bullet during the operations
in Sicily last August. His home is
Chicago. He has been in traction
since Sept. He's buying bonds.

The nickname of Pvt. Milton Lieberman, 27, of Brooklyn, is “Clark Gable.” He was wounded in Sicily
last August and has been at Hal-
loran since October. Every pay-
day \$12.50 is taken out for War
Bonds Lieberman is buying. How
many do you buy?

SIROTE

Spisal NARTE VELIKONJA

(Nadaljevanje)

"Sirota je bil, otrok!"
"Kako pa, sirota!"
"Kako pa, sirota!"
"Ona ga je poklicala, revčka neboljnjega!"

"Kaj bo zdaj z Dorico, ki se je opekla, toliko več skrbi in sitnosti!"

"Kaj pa z Brankom? Ta se je tudi opek! Tudi zanj bo morala skrbeti občina!"

"Naj župan, saj je bil pri županu!"

"Da, da, župan, saj je bil pri županu. Župan gleda samo za svoj dobiček!" je zaključila Bolarica. "Boste videli, da ga naloži občini na vrat!"

Pred kupom žerjavice, iz katere je še tu in tam švigal majhen zubelj, so tisti čas pripravljali voz za Branka, da ga popeljejo v bolnišnico. Županja si je grizla ustne od bolečine, ki ji je parala dušo. Sama je pripravila blazine in odejo, ovila dečka v oljate obkladke, obvezala Dorico ter ju spravila na voz. Branko se je bil zavedel ter ječal od neizmernih bolečin.

Mrlička so bili že prej odnesli.

"Vozi, Matijec, lahko vozi!" je velela, ko je prisledla.

Voz je počasi klopotal po slabem kolovozu skozi smrekov gozdiček. Nad vrhovi je sijal mesec ter ovijal dolinico v prosojno tenčico. Ko so zavili mimo županove hiše, je planila k vozu Marta:

"Dorica, moj ubogi otročiček, kaj se ti je zgodilo?" In starka je jokala kakor otrok. Županja ji je velela, naj pripravi mrtvaški oder za mrtvega Lojzka.

"Ali v oni sobi?" je vprašala boječe.

"Kje pa misliš!" je dejal župan ter se naglo vrnil k pogorišču, da pogasi še žerjavico, ki jo je hotel veter razpihati v suho travo in gozd.

Matijev voz je rahlo krenil proti mestu. Visoke smreke ob cesti so nemo strmele na nenavadni prizor v tako pozni nočni uri, polni srebrne mesečine, ki je trepetala nad njivami. Cesta je zaudarjala po značilnem duhu strtega apnenca, kolomaza in konjskih smeti. Voz se je spet poganjal preko odtočnikov in vsak tak sunek je povzročal Branku bolečine, da je zastokal. Županja je z levico rahlo gladila njegovo vroče čelo ter mu močila suhe ustne.

"Kje je Lojzek?" je vprašal

polglasno, ko je uziiral Dorico poleg sebe.

"Rešen je!" je dejala županja in ustnice so ji trepetale od joka, ki je pretresal njeno telo.

"Mrtev je!" je povlekel Dolfek žalostno.

Branku je spet omehnila glava na blazino, izgubil je zavest ter bledel nerazumljive besede.

Matijcu so solze polzele po licu.

"Prepozno, županja, kar obrniva. Ne hova pripeljala živga v mesto!" je menil ter si brisal z rokavom oči in nos.

"Le vozite!" je odvrnila ter se sklonila k dečku. Fant je široko odprl oči, zastrmel se v njeno lice ter nato vzkliknil, kot bi bil doživel še nerazodeto srečo:

"Mama! Mama moja!"

Z vso silo je vrgel odejo, ki mu je tiščala obe roki, vzpel se ter objel županjo okoli vratu. Vse to je trajalo komaj par hipov, nato se mu je utrnilo oko, roke so brez moči padle nazaj in klecnil je na blazine.

Županja pa je z občutkom žene, ki ni rodila, kakor v strašnem razodetju zajela, da te zadnje besede niso veljale njej. "Nato je videl, njo, ki ji umirajoči nisem dala strehe ne roke, še manj tolažbe in ne zatisnila oči. O, kri se kliče, kri se pogovarja v grob in se ne da ogošljati... O, ali ni to dovolj," je šlo kakor plamen skozi njeno dušo, "ali ni to dovolj, da ti zatisne oči po zadnjem vdihu? Ali ni to dovolj, ti žena nerodovitna?" je grebla v svojo dušo vsa bedna, vsa skrušena od strašnih bolečin, ki so krčile njeno srce. "Ali ni to dovolj, da ti zatisne oči ljubeča roka?"

Kakor blazna je s krčevitim plačem poljubila čelo Branka, ki se ni več ganil.

"Obrnite, Matijec!" je s smrtno muko stisnila preko usten. "Nič več ne potrebuje zdravniška!" Solze so ji dušile besedo, da je šele čez čas pristavila: "Dorico lahko popelješ jutri zjutraj."

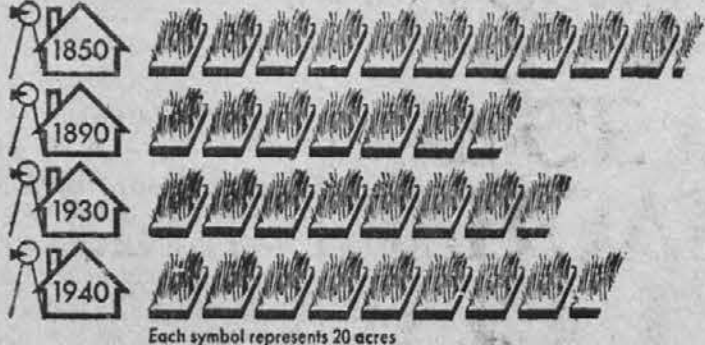
Matijec je odkril plešasto glavo in se pokrižal, nemo obrnil voz ter si brisal nos. Kakor oreh so se mu usule solze po razdrapanem starem licu.

Ko so se pripeljali nazaj pred županovo hišo, so malega že spravili na mrtvaški oder. Marta mu je bila narezala na vrtu rož, ter ga obsula z njimi, da se je komaj videl njegov blede obra-

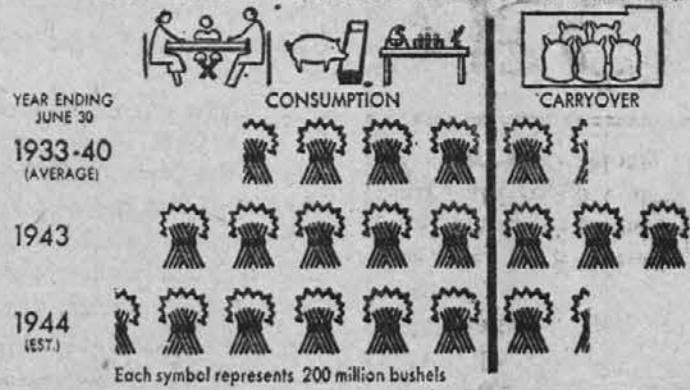
TELEFACT

U. S. FARMS ARE GETTING BIGGER AGAIN

(AVERAGE SIZE OF FARM)

WHY U. S. WHEAT ACREAGE IS BEING INCREASED

PREISKUJE CENE NA KORUZI

Vojni administrator jedil Marvin Jones je razmotril načrte kako bi se preneslo koruzo z srednje-zapadnih farm v kraje, kjer je primanjkuje, in da bi se zvišala cena. OPA urad je dvignil ceno za 9 centov pri bušlju, in koruzo se sedaj prodaja za \$1.16 bušelja.

zek izpod njih. Ustne so se držale na smeh, le iz široko razprtih oči, ki jih niso mogli zatisniti, je sijala strašna groza. Udrte prsi so pričale, da ga je udaril pri reševanju goreč tram, ki je obžgal tudi Branka.

Ljudje so se zbrali, da vasujejo pri mrličku; župan je s krvavo obrobjenimi očmi stal v svoji sobi ter zrl skozi okno. Marti je bil velel, naj postreže vasovalcem. Kakor da mu je bil umrl sin.

Marta je, začuvši voz, planila k njemu ter pograbila Dorico, ne zmeneč se za drugo. Nesla jo je v svojo sobo ter jo položila na svojo posteljo.

"Otrok ti moj, nesrečni!"

Dolček pa se je nemo ozrl v svojega mrtvega brata, molče zlezal s kozla ter zavil pod županov skedenj. Tam je ležal pes Čuvaj. Fant je v strašni muki objel njegov grivasti vrat, stari pes je lizal njegovo lice.

Deček se ni oglašil Matijcu, ki ga je klical, da pojdetta domov.

KONEC

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Matijec in krofi

Živela je mati s sinčkom, ki je smezom jokala. Ko je bil še prav majhen, je venomer korakal za materjo in brbljal: "Mama, Tice lačen, am, am Tice!" Matijec je imel takšen želodec, da nikoli ni bil sit.

Ko je že hodil v šolo, je mati nekega dne skuhalo štruklje. Matijec jih je pojedel polno skledo, potem pa je bilo gledal, ali bo materi kaj ostalo. Mati mu je dala skoraj vse svoje štruklje, a Matijec še ni bil sit. Pospravil je vase še očeto-ve štruklje.

"No, Matijec, zdaj pa zahvali Boga, da si se štrukljev naje-del," je rekla mati.

A lahko si mislite, kako je bila presenečena, ko se je Matijec med jokom zadrl: "Mati, saj še nisem sit!" Od strahu bi bila kmalu omedlela. Sklenila je, da bo napravila še krofe.

Matijec je ves čas stal pri materi in cedil slino. Ko je testo vzšlo, je mati začela s kozarcem rezati krofe. Matijec je iz drvarnice privlekel deske in jih postavil drugo poleg druge. Krofov ni bilo ne konca, ne kraja. Povsod — v kuhinji, v veži, celo na podstrešju — so stale deske s krofi. Mati jih je začela cvreti. Objubila je Matijetu, da mu bo dala toliko krofov, kolikor jih bo pojedel. Matijec pa je pojedel vse in je na koncu vprašal:

"Mati, ali bo kaj kmalu večerja?"

Ko je tako nestrno čakal večerje, mu je nenadoma začelo rasti iz ust drevo. Ob vsakem vdihu je postalo večje in večje. Nazadnje je predrl strop in zrastle do neba. Matijec je pozabljil lakoto in začel plezati po drevesu navzgor. Pripeljal je na vrh in hotel stopiti v nebesa.

Sv. Peter ga je takoj opazil. Zaklical je:

"Ti, Matijec, kje imaš pa dovoljenje?"

Matijec se je ustrašil in zajeceljal, da hoče samo malo pogledati, ali imajo v nebesih kaj za njegov lačni želodec. Sv. Pe-

ter pa ga ni pustil noter. Zaman je Matijec hodil od vrat do vrat in trkal.

Tedaj se je spomnil, da ga doma čakajo z večerjo. Hotel se je spustiti po drevesu navzdol — a glej, drevo so bili medtem požgali. Milo je zajokal in žalostno sedel na rob nebes. Sv. Peter se ga je usmili in ga je vprašal, zakaj joka.

Matijec je zatulil:

"Domov bi rad... lačen sem... mati me čakajo z večerjo."

Sv. Peter je preobrnil vse hlačne žepce, da bi našel kakšno vrvo. Opazil je v kotu vrečo otrobov.

"Napravi iz otrobov testo, iz testa pa vrvi in se spusti po njej na zemljo!" je svetoval Matijetu.

Matijec je napravil iz testa vrvi in se začel spuščati navzdol. Nenadoma mu je vrvi zmanjkalo, zemlje pa še ni bilo videti nikjer. A Matijec je bil prebrisani fant. Zlezal je na vrh, odrezal zgoraj kos vrvi in ga privezal k spodnjemu koncu. A vrvi mu je kmalu spet zmanjkalo. Ni se mu ljubilo plezati nazaj, pa je kar skočil navzdol. Strbunknil je v močvirje in se pogreznil v njem do vratu. Kot blisk je stekel domov po motiko in se izkopal iz močvirja. Med kopanjem se je tako ogrel, da mu je pot kar v potoku lil s čela. Moral si je okrog in okrog glave pritrditi žleb, da se je znoj iztekal vanj. Postalo mu je mraz. Hitro je zakuril ogenj in vrgel vanj motiko. Železni del je zgorel, leseni del pa je ostal. Iz železnega pepela si je napravil piščalko in zapisal tako lepo, da so celo ribe udarile s petami ob tla in veselo zaplesale po suhi vodi.

Ko je Matijec prihitel domov, je na pragu srečal botro Zvonarko, ki je njegovega očeta nesla h krstu. Povabila je tudi njega na pojedino.

Tako je Matijec nazadnje vendarle dočkal večerjo.

Mali oglasi

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

V najem

se odda poštenemu fantu čedno prednjo sobo s prostim vhomom. Gorkota na "water system." Za podrobnosti pokličite EN. 1215.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

ECZEMA

EASE THAT ITCH SUCCESSFULLY!
Don't bear the torments of eczema another day. Do as thousands of happy people have—use Poelam for quick, dependable relief. At night, when itching is worse, one application of this CONCENTRATED ointment brings soothing comfort and lets you sleep. 18,000,000 packages sold during 35 years show it must be good. Recommended by many doctors. Sold from coast to coast. Only 50c at all druggists.

POS LAM

If You Suffer 'PERIODIC'

FEMALE PAIN

With Its Weak, Cranky, Nervous Feelings

It at such times you, like so many women and girls suffer from cramps, headaches, backache, distress of "irregularities," periods of the blues—due to functional monthly disturbances—Start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms. It's famous not only to help relieve monthly pain but also accompanying tired, weak, nervous feelings of this nature. This is because of its soothing effect on one of woman's most important organs. Taken regularly—Pinkham's Compound helps build up resistance against such symptoms. Follow label directions.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

For a Better Day U.S. WAR BONDS

In Belgium alone there are more than 180 secret newspapers published in French or Flemish. The National Front for Liberation has published 6 monthly papers totaling 54,000 copies. Sixty-three

thousand pamphlets against the employment of Belgian workers in Germany have been distributed. Each section of the country has its own "anti-Nazi" newspaper. But Himmler's firing squads exact their price. Prisoners of Hitler's Europe are permitted to read only what their conquerors decree. Make certain you do not lose the freedom to read as you please. Do more than your part in the war effort and buy War Savings Bonds every pay day.

WSS 741H U. S. Treasury Dept.

Gray Hair? NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling Discovery: New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way. Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists

have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St. Chicago, Ill., Dept. 5
Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....
Address.....
City..... State.....

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na EMPLOYMENT OFFICE 1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv. šest večerov na teden

DOWNTOWN: 750 Huron Rd. ali 700 Prospect Ave. PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River Tri ure dnevno, 6 dni na teden PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasi-TE

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zv. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Ženske — Nočno snajenje

Zglasite se v

EMPLOYMENT OFFICE

8. nadstropje tekoni dneva ali pri Mr. Burgess, po 6. zv.

Stalno delo—dobra tedenska plača

THE BAILEY CO.

Ontario & Prospect St.

Hotel Statler

potrebuje moške

LICENCIJANE KURJACE

BARVARJA

HIŠNIKA

OPERATORJA STROJA ZA

POMIVANJE POSODE

PERILNICO

potrebuje ŽENSKÉ za:

OPERATORICE STROJA ZA

POMIVANJE POSODE

PRI PECIVU

POMOČNICO KUHARICI

Tedenska plača, obedi, unifor-me, odvisno od dela.

Zglasite se v ozadju Hotela,

E. 12 St.

Personnel Office, soba 335,

med 9-5 pop.

Oglašajte v Enakopravnosti

HANG THIS UP IN YOUR KITCHEN TO SERVE AS A DAILY REMINDER

Score yourself and your family. Do you do these things to the best of your abilities and opportunities?

PRODUCE as much food as you possibly can?	SHARE your food?
On the farm?..... ☐	By sharing it willingly with our fighting men and fighting Allies?..... ☐
In the Victory Garden?..... ☐	By accepting rationing cheerfully?..... ☐
CONSERVE your food?	By buying no more rationed food than you really need?..... ☐
By wasting nothing—cleaning the plate?..... ☐	PLAY SQUARE with food?
By preserving food in your home?..... ☐	By always turning in your stamps when you buy rationed foods?..... ☐
By substituting plentiful for scarce foods?..... ☐	By paying no more than top legal prices?..... ☐
By serving the right foods for strength and health?..... ☐	

FOOD IS THE MIGHTIEST WEAPON OF THEM ALL

FOOD FIGHTS for freedom

SREČNO NOVO LETO STEEL IMPROVEMENT and FORGE CO.

Pričnite novo leto PRAVILNO — na PRAVILNEM delu

Ako sedaj ne delate — pridite in se pogovorite z nami!

970 East 64th St.